

MOWI ASA
Postboks 4102 Sandviken
5835 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Bente Thornes Kosberg, 71 25 84 78

Ny behandling etter klagesak - Mowi ASA - søknad om økt MTB - lokalitet Leite i Averøy kommune

Vi viser til oversendelse fra Møre og Romsdal fylkeskommune med søknad av 10.06.20, vårt vedtak om avslag den 04.05.21 og Miljødirektoratets vedtak i klagesak den 17.06.22.

Vedtak

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på lokalitet Leite med MTB på 4680 tonn på visse vilkår. Tillatelsen med de vilkår som hører med følger vedlagt.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i *lov 13.mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) §§ 11 og 16.

Tillatelsen erstatter tidligere gitte tillatelser for lokaliteten Leite.

Denne tillatelsen kan ikke tas i bruk før det er gitt tillatelse og lokalitetsklarering etter akvakulturloven.

Sakens bakgrunn

Mowi ASA søkte den 10.06.20 om tillatelse til økning i maksimalt tillatt biomasse (MTB) fra 3900 tonn til 4680 tonn på lokaliteten Leite i Averøy kommune. Det er i søknaden oppgitt en årlig planlagt produksjon på 7000 tonn og et fôrforbruk på 7500 tonn, men det er i ettertid presisert at dette gjelder per produksjonssyklus. I forbindelse med søknaden ble det gjort en korallundersøkelse ved lokaliteten. Det ble funnet fire ulike korallarter, i noen områder i så tette forekomster at de danner naturtypen hardbunnskorallskog.

Statsforvalteren behandlet denne søknaden første gang den 04.05.21 og traff da vedtak om avslag. Begrunnelsen for avslaget var risikoen for negativ påvirkning på sårbare korall- og svampsamfunn i området. Dette avslaget ble påklaget av Mowi ASA den 15.05.21, og i vår forberedende

klagesaksbehandling den 09.07.21 holdt vi fast på avslaget. Saken ble dermed sendt til Miljødirektoratet som klageinstans.

Miljødirektoratet har den 17.06.22 opphevet Statsforvalterens vedtak og sendt saken tilbake hit for ny behandling. Miljødirektoratet vurderte at det kan gis tillatelse til omsøkt utvidelse ved lokaliteten på nærmere angitte vilkår, og at korallskogene øst og nord for anlegget må overvåkes for å følge med på eventuelle negative effekter. Det ble videre lagt til grunn som en forutsetning for utvidelse at det stilles oppdaterte vilkår i tråd med dagens praksis for nye tillatelser.

Det er i ettertid gitt tillatelse til justering av anleggs plasseringen.

Det ble i januar 2024 holdt et møte mellom Statsforvalteren og Mowi om videre behandling av denne saken. Vi har også fått oversendt en modellering av spredning av utslipp ved lokaliteten samt forslag til overvåkningsplan for koraller.

Høring

Søknaden var lagt ut til offentlig høring i perioden 08.12.20 til 08.01.21.

Det kom inn to merknader fra naboer til anlegget. Disse merknadene retter seg i hovedsak mot følgende punkter:

- Behov for ekstern konsekvensutredning av totalbelastningen på fjorden, både med hensyn til fiskehelse, utslipp og skipstrafikk
- Belastning for bomiljø i form av støy og lys fra aktivitet ved anlegget
- Plassering av anlegg og merking av oppankring
- Ulemper ved bølger fra båttrafikk tilknyttet anlegget

Averøy kommune tilrår i sin uttalelse at anleggets fysiske plassering inkl. fortøyninger for lokalitet Leite godkjennes med den plassering og form det har i dag.

Fiskeridirektoratet har i sin uttalelse vurdert at omsøkt utvidelse av biomasse og justering av anleggets hjørnepunkt ikke vil medføre vesentlig økt negativ effekt for fiskeriinteressene i forhold til bruk av området.

I tillegg til å avgjøre søknaden om utslippstillatelse etter forurensningsloven, skal Statsforvalteren også gi en uttale om naturvern-, friluft-, fiske-, og viltinteresser. Denne uttalen ble sendt i brev av 05.05.21.

Rettslig grunnlag

Ifølge forurensningsloven § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning, med mindre det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller det er gitt tillatelse etter § 11.

Det følger av forurensningsforskriften § 34-2 at det er tillatt å drive akvakultur uten særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom lokaliteten er klarert for virksomheten etter akvakulturregelverket. Statsforvalteren kan likevel bestemme at akvakultur er ulovlig uten særskilt tillatelse dersom nærmere bestemte vilkår er oppfylt. I så fall skal vi vurdere om det kan gis tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven § 11.

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) setter krav til all offentlig saksbehandling, mens *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) setter en del

spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet. Et oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det framgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Dette må også vurderes i denne saken. Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand.

Vurdering av søknaden

Søknaden med vedlegg, undersøkelser av miljøtilstand (B¹ og C²-undersøkelser samt ROV³-undersøkelser) og strømmålinger vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase og Fiskeridirektoratets kart, artsdatabanken), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken ansees som rimelig godt opplyst.

Miljøundersøkelser

Vedlagt søknaden er B- og C-undersøkelser utført 27.01.20, som også lå til grunn for vår tidligere behandling av saken. I B-undersøkelsen ble alle prøvestasjonen gitt tilstand 1, og samlet lokalitetstilstand ble satt til tilstandsklasse 1 (meget god). I C-undersøkelsen ble stasjon C1 (nærstasjonen) gitt tilstand 3 (dårlig), mens de øvrige prøvestasjonene ble gitt tilstand 2 (god).

I ettertid har det blitt gjennomført to nye B-undersøkelser ved lokaliteten den 13.12.2021 og 30.08.23, begge ved maksimal belastning. Ved begge undersøkelsene fikk samtlige prøvestasjoner tilstand 1, og samlet lokalitetstilstand 1 (meget god).

Vedlagt søknaden er også strømmålinger utført i desember 2017- januar 2018. Vi viser til tidligere vedtak for nærmere omtale av strømforholdene. Disse ble vurdert som akseptable til å kunne tillate den omsøkte biomassen.

I forbindelse med søknaden ble det stilt krav om ROV-undersøkelser med korallkartlegging, som ble utført den 26.-27.01.20. For nærmere omtale av funnene i denne undersøkelsen viser vi til Miljødirektoratets vedtak i klagesaken.

Vannforekomsten

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Bremsnesfjorden (0303011400-6-C). På tidspunktet for tidligere behandling av søknaden var økologisk tilstand i vannforekomsten beskrevet som god, og det ble vurdert at det var liten risiko for at tilstanden ble redusert til dårligere enn god. Miljødirektoratet vurderte også i sin klagebehandling at utslippene fra omsøkt virksomhet sannsynligvis ikke vil føre til

¹ B-undersøkelsen sier noe om påvirkning som følge av sedimentering i anleggssonen. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet

² C-undersøkelsen er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget (anleggssonen) og utover i resipienten (overgangssonen). C-undersøkelsen tar blant annet prøver av bunndyr og sammensetning av bunnfauunaen sier noe om belastningen over tid.

³ Remotely operated vehicle

forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten. Tilstanden i vannforekomsten er også på nåværende tidspunkt god (vann-nett.no, 18.06.24), og vi ser dermed ikke at det er grunnlag for å gjøre en annen vurdering av dette nå.

Vurdering av om virksomheten må ha særskilt tillatelse

Det følger av forurensningsforskriften § 34-2 at Statsforvalteren kan bestemme at akvakultur er ulovlig uten særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, dersom minst ett av vilkårene i bokstav a-d er oppfylt.

Korallundersøkelsen viste at det er områder med naturtypen hardbunnskorallskog i nærheten av anlegget. Miljødirektoratet har i sitt vedtak i klagesaken vist til at det er usikkerhet om spredning av utslippene og mulige effekter av utvidet biomasse på områdene med hardbunnskorallskog, og at overvåking vil være nødvendig for å kunne avdekke eventuelle negative effekter. Vi legger derfor til grunn at det her er grunn til å tro at marine naturtyper som er truet eller viktige kan bli negativt påvirket av forurensning fra virksomheten, jf. § 34-2, 2. ledd bokstav b.

Vi vurderer derfor at denne virksomheten vil kreve en særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Modellering av utslipp

Det er utført en modellering av utslippet fra anlegget den 30.11.23, i form av en modellering av AZE (Allowable Zone of Effect), ut fra ASC-standardens krav til modellering av tillatt sone for påvirkning. AZE er definert som området hvor bidraget fra organisk materiale fra oppdrettsanlegget til sedimentlaget er 330 g/m²/år eller mer. Spredningen av utslipp fra lokaliteten er modellert for en hel produksjonsperiode, med og uten biologisk nedbrytning, både med dagens MTB på 3900 og med omsøkt MTB på 4680 tonn. For sistnevnte er modelleringen basert på færre uker med føring og en kortere produksjonsperiode enn ved dagens MTB.

Påvirkningsområdet er vist som områder med totalt akkumulert utslipp på mer enn 10 g/m². Den største spredningen er mot nord og sørøst/sør for anlegget. Det er gjort en vurdering av påvirkning på korallforekomster som er funnet i området. Dette omfatter korallforekomster som ligger på østsiden av fjorden (K1- K5), og på vestsiden av fjorden (K6 – K11). Ved simulering uten biologisk nedbrytning er alle posisjoner K6 – K11 innenfor påvirkningsområdet, mens med biologisk nedbrytning er posisjonene K6, K7 og K9 innenfor påvirkningsområdet. Dette er de posisjonene med høyest organisk belastning. Det vurderes i rapporten at simuleringen med biologisk nedbrytning anses som mest realistisk.

I rapporten vises det til at modelleringen viser liten påvirkning på korallforekomstene på østsiden av fjorden (K1-K5), med under 1 g/m² gjennom hele simuleringsperioden, både med og uten biologisk nedbrytning. Dette gjelder både ved dagens MTB og med omsøkt økning.

Overvåkingsplan

Det finnes per i dag ingen fastsatt metodikk for overvåking av koraller.

Vi har fått oversendt et forslag til overvåkingsplan for korallforekomster fra Åkerblå, datert 12.04.24. I denne planen anbefales det at korallene innenfor 1000 meter i nordlig og sørlig retning fra anlegget bør prioriteres i overvåkingen, men at også korallforekomster utenfor vurdert influensområde undersøkes. Det foreslås derfor å benytte korallforekomstene i nordlig del av funnene på østsiden av fjorden som et referanseområde. For å vurdere tilstanden til korallene og eventuell påvirkning fra

anlegget, foreslås en metode basert på 6 ulike parametere som skal gi grunnlag for en inndeling av korallenes tilstand i ulike klasser, beskrevet som korallfitness (KF).

Overvåkingen foreslås gjennomført i tidsrommet for hver maksimal belastning på lokaliteten.

Vurdering etter forurensningsloven § 11

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil føre med seg. Fordelene kan være viktige samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Ved at det er gjort en modellering av utslippene er kunnskapsgrunnlaget styrket når det gjelder spredningen og påvirkningsområdet i forhold til korallforekomstene i nærheten av anlegget. Det vil likevel være noe usikkerhet knyttet til en slik modellering, i tillegg til at det usikkert hvilken effekt utslipp vil kunne ha på ulike koraller, hva som er tålegrensen for påvirkning, og i hvilken grad en påvirkning vil være reversibel. Ved at det nå blir etablert en overvåkingsplan for korallene vil man i større grad kunne følge med på tilstanden til korallforekomstene, og dette vil kunne bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om hvordan utslipp fra anlegget påvirker disse.

Når det gjelder nabomerknadene er det, i tillegg til utslippene til vann, forholdene som gjelder lys og støy fra anlegget som ligger innenfor vårt myndighetsområde å vurdere i forbindelse med utslippstillatelsen. For å begrense støy- og lysulempen fra anlegget stilles det i tillatelsen krav til lysbruken ved anlegget, og det fastsettes grenser for tillatt støynivå innenfor de ulike driftstidene. Det skal også utarbeides støysonekart som viser støyutbredelsen fra anlegget.

På denne bakgrunn, og ut fra de føringer som er gitt i Miljødirektoratets vedtak av 17.06.2022, gir vi tillatelse til økning av MTB som omsøkt.

Vilkår

Som det også ble påpekt i vår tidligere behandling av saken, er dagens tillatelse for anlegget over 10 år gammel, og det er derfor behov for å oppdatere denne. Tillatelsen blir med dette oppdatert med blant annet nye krav som stilles i akvakulturdrifts forskriften.

For å unngå eller å begrense skade på naturmangfoldet, må det brukes driftsmetoder og teknikker som gir best samfunnsmessig resultater (jf. naturmangfoldloven §§ 11 og 12). Vi har derfor i tillatelsen stilt krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. For å overvåke hvilke effekter anlegget kan ha på tilstanden i resipienten, er det stilt krav om miljøundersøkelser. Dersom det i undersøkelser blir avdekket at anlegget har uønskede effekter på resipienten, vil tillatelsen kunne trekkes tilbake, jf. forurensningsloven § 18.

Det stilles krav til overvåking av korallforekomster, der overvåkingen skal skje ved maks belastning ved hver produksjonssyklus. Overvåkingen skal skje i henhold til innsendt overvåkingsplan. Det skal også foretas en vurdering av korallenes tilstand (KF) i henhold til overvåkingsplanen før utvidelse av MTB, for å gi et sammenligningsgrunnlag for eventuell påvirkning som følge av utvidelsen. Dette kan skje enten i form av en ny undersøkelse, eller på bakgrunn av allerede gjennomført ROV-undersøkelse dersom dette kan gi et representativt sammenligningsgrunnlag. Videre stilles det vilkår om at tillatelsen kan endres eller trekkes tilbake dersom utslipp fører til uakseptabel påvirkning på korallene.

Tabellen under gir en oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Vilkår
C-undersøkelse	Etter første periode med maks belastning på anlegget	11.1
Undersøkelse av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer	Samtidig med C-undersøkelse	11.2
Strandsoneundersøkelse	Årlig	11.3
Makroalgeundersøkelse	Etter første periode med maks belastning på anlegget	11.4
Vurdering av koralltilstand (KF)	Før utvidelse av MTB	11.5
Overvåking av korallforekomster	Ved hver maksimal produksjonsbelastning på anlegget	11.5
Støysonekart	Før tillatelsen tas i bruk	11.6

Ansvar og plikter

Selv om det gis tillatelse til å drive denne aktiviteten, utelukker ikke dette ansvar for eventuelle skader, ulemper eller tap som er forårsaket av forurensningen. Tillatelsen fritar derfor ikke for erstatningsansvar, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til kravene i tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og *lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester* (produktkontrollloven) og forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven er straffbart. Det er også straffbart å bryte krav i forskriftene til disse lovene.

Denne tillatelsen kan også senere endres, men da må søknad sendes i god tid *før* en eventuell endring kan gjennomføres. Vi må ha nok tid til å behandle søknaden og sikre at vi har alle opplysninger som trengs før vi eventuelt endrer tillatelsen.

Vi vil også kunne endre krav som er stilt om det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, jf. forurensningsloven § 18.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til *Forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og til varsel om gebyr av 21.05.2024.

På bakgrunn av tid som er brukt på saken, er saksbehandlingen plassert under gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at virksomheten må betale et gebyr på kr 19 500,- for saksbehandlingen. Gebyret knytter seg til den delen av saksbehandlingen som gjelder oppdatering av tillatelsen, da det også ble vedtatt gebyr i forbindelse med vår første behandling av saken.

Faktura vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klage på vedtak

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker. Fristen gjelder fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende part, eller fra det tidspunktet man har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29.

Klagen sendes til Statsforvalteren i Møre og Romsdal: sfmrpost@statsforvalteren.no

Det er viktig at klagen blir sendt innen fristen på 3 uker. Etter denne fristen, kan det ikke regnes med at klagen vil bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31.

En klage må beskrive hva det klages over og hvilken eller hvilke endringer som ønskes. Klagen bør være begrunnet, og andre opplysninger av betydning bør nevnes.

En klage på vedtaket fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Det betyr at det kan startes opp aktivitet selv om det er sendt inn klage. Det kan likevel besluttes at vedtaket ikke skal iverksettes, slik at aktiviteten ikke kan starte før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelse av spørsmålet om utsatt iverksetting kan det ikke klages på.

Innsyn

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til oss. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Bente Thornes Kosberg
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Mowi ASA ved Leite

Kopi til:

**MØRE OG ROMSDAL
FYLKESKOMMUNE
MATTILSYNET**

**FISKERIDIREKTORATET
AVERØY KOMMUNE
KYSTVERKET**

**Ane Karine Engvik
Lars Enok Engvik
Tor Hjelkrem**

Postboks 2500

**Felles postmottak
Postboks 383**

**Postboks 185 Sentrum
Postboks 152 Bruhagen
Postboks 1502
Kvernesveien 310
Kvernesveien 310
Bølgebakken 21**

6404 MOLDE

2381 BRUMUNDDAL

5804 BERGEN

6538 AVERØY

6025 ÅLESUND

6531 Averøy

6531 Averøy

6507 Kristiansund N